

PRVÁ (TISKOM)

VÝROČNÁ ZPRÁVA

PATRONÁT. KATOL. REÁLNEHO GYMNASIA

v

KLÁŠTORE pod ZNIEVOM

ZA ŠKOLSKÝ ROK 1924--1925.

PODÁVA SPRÁVCA S POMOCOU TAJOMNÍKA GYMNASIA.

Tlačil: M. Kalisch, v Nových Zámkoch 1925.

Cloven
F
D
Z 2462

Uprimné slovo

k slovenskej spoločnosti.

Patronátne, katolícke reálne gymnásium, založené r. 1869. a r. 1874. podľahlo násilniu a závidli maďarskej vlády, bolo zatvorené, jeho majetok zhabaný; zariadenie bolo z čiastky zničené z čiastky ale roznesené. Tak padly v obeť surovej sile v ten že čas i druhé stánky slovenskej osvety. Vtedy zaľahla tma na Slovensku a ľubovôľa slúhala každého verného slovenského občana. No práve vtedy, keď sme mysleli, že ideme k úplnému zaniknutiu v národnom ohlade, splnily sa prorocké slová slávneho básnika Jána Kolára: „Čo sto rokov hodlalo; zvrine doba.“ Nastúpil r. 1918. v ktorom padly putá otrocva; Slovensko bolo oslobodené po tisícročnej porobe i v tomto oduševnení naše občianstvo si žiadalo, aby gymnásium v Kláštore pod Znievom bolo oživotvorené, čo sa 19. mar. r. 1919. i uskutočnilo. Oduševnenie bolo veľké i bola nádej, že oslobodený slovenský národ porozumie významu obnovenej strednej školy, ktorá v prvý period svojho založenia, tedy od r. 1869—1874. mohla zdárne účinkovať, v ten rozhar bezúzdnej maďarizácií. Tuto okolnosť možno pripísať z čiastky bezžistnej obetovavcsli slovenskej spoločnosti zvlásne ale hojnej hmotnej i mravnej štedrote toho duchovenstva, ktorého ani sľuby ani hrozby nesklátily z čiastky ale i tomu, že gymnásium bolo hmotne a mravne zabezpečené. Terajší ale stav nášho gymnásia, povedzme si pravdu, je biedny i chybuje mu mnoho k úplnému obzavedeniu. Uznávame, že sú časy ešte vždy ťažké i to, že živelné pohromy zapríčinily veľké straty na Slovensku, že sa zavodia početné sbierky na rozličné blahonosné podniky, ktoré sa dosť štedro podporujú, no zabúda sa úplne na ústav, kde sa vychováva a učí slovenská mládež, ktorá, nebuď nášho gymnásia, ostala by, zväčša, bez výchovy a a stredne-školského učenia; veď v našom ústave učia sa skoro výhradne žiaci biedni, opustené siroty, ponač profesorský sbor vynakladá všetko, aby i takým deťom výchova a výučba bola umožnená. V tomto, hľa ohľade má náš ústav svoj veľký význam.

Náboženský princíp a naukosdelná reč materinská sú u nás té rukovodiace smery, pomocou ktorých vedieme malú a slabú l'odku nášho ústavu. Dajte nám silnejšie veslá i my jú dopravíme do pokojného a bezpečného prístavu so zdarom. Sme predsa ľudia! Zanehaní na seba, bez každej pomoci divy, veru, tvoríť nomôžeme. My nielen učíme, no na základe nášho náboženského princípu vychovávame slovenskú mládež, aby bola srdcom a dušou oddaná Bohu, nezlomnou vernosťou k vlasti a vinula sa úprimnou láskou k svojmu národu. Myslým, že takýto šľachetný a pre celý národ tak vážny ústav zaslúžil by viac pozornosti zo strany slovenskej spoločnosti. Nuž, či by naše deti, — budúce to pokolonie, — zosľachtené dušou srdcom i umom. nemaly by stáť vyše všetkých iných podnikov?

Veď od budúceho pokolenia závisí predsa osud celého národa. Čia je mládež, toho je budúcnosť! Vidíme predsa, že Slovensko dosť hojne obetuje na mnohé podujatia, no zabýva na to, čo má rozhodovať v budúcnosti osudom celého národa. Kde je srdce a duša zbavená viery a mravnosti, tam prestáva česť, vernosť a nastupuje zverská spustlosť. Veď dejepis predstavuje nám v tomto ohľade potriasajúce živé obrazy. Surová fyzická sila bez viery a mravnosti smietla s povrchu zeme divé národy východu. pred ktorými sa triasol niekdy celý západ, ano—celý svet. Tento islý osud hrozí každému národu, ktorý sa odvracia od viery v Boha a mravnosti.

Veríme a presvedčení sme o tom, že skutočný zápal a horlivá zaujatost' najdú ešte tisíceraých, nikoho prílišne neobťažujúcich, prostriedkov k napomoženiu veci tak svätej a pre národ tak potrebnej.

Naše gymnásium je zabudnuté, ano hrozia mu ustavičné nástrahy na jeho zničenie, pretože ostalo verným závetu jeho zakladateľov. Divíme sa, že národ nechce vidieť tento jediný na Slovensku útulok viery a mravnosti a neide v ústrety na jeho záchranu.

Obetuj-že každý, čo môžeš; veď i ten halier, tá knižka pre žiacku knižnicu, ten fyzický prístroj, vtak, motýl, bylina pre gymnasiálny kabinet proslúži k povzdvihnutiu a zvel'adeniu ústavu. Nože, s ochotou do práce! Súciť s nami obľahčí fažku našu prácu, ktorú nesieme ollár našej národnej osvety.

I. Učiteľský zbor.

A. Zmeny.

Zo zboru vystúpili: Gábríel Štíla a Pavol Porubský, — oba končivší universitu — ešte koncom minulého šk. r. Počiatkom tohoto šk. r. vystúpili: Milan Porubský hl. prov. a Jozef Petruch — katecheta.

Pristúpili: Karol' Kramár — správca miestneho sirotinca a Jano Hollý kandidát profesúry, oba počiatkom šk. r.

Sbor na konci šk. r. 1924-25.

Arnošt Polóni, riaditeľ ústavu učil Sl. L.

Karol' Vojtuššák, archidiakon farár, učil Náb. III. IV.

Karol' Kramár, správca miestneho sirotinca, učil Náb. I. II.

Gábríel Volko, riaditeľ tunajšej banky, učil Fr. III. IV. Triedny III. tr.

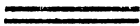
Maria Polóniová, prof., učila M., I. N., I—IV. R, I—IV. Kres, III. IV.

Správca žiackej knižnice. Triedny II. triedy.

Ján Filimpocher, prof. tajomník gymnásia. učil Sl. II, D. II—IV, Z. I—IV, K. I. II, T. I. II, Kr. I. Spravoval prof. knižnicu, deje a zemepisné sbierky. Triedny IV. triedy.

Jano Hollý, prof. učil M. II—IV, F. III. IV, P. I. II, Ch. IV, T. III. IV. Správca mat. geom. fys. a telocvičných sbierok. Triedny I. triedy.

Škol'níčka — Zuzanna Makošová.

II. Kronika ústavu.

Školský rok 1924—25. započal sa 1. sept. 1924. Zápis žiakov a žiačiek a prijímacie zkúšky konaly sa už koncom minulého šk. roku v dňoch 28 a 30 júňa. V dňoch 1 a 2 sept. boly prevedené opravné a dodatočné zkúšky i okončené boly dodatočné prijímacie zkúšky a zápis. Vo štyroch triedach bolo zapísané 80 žiakov a 13 žiačiek, spolu 93.

Dňa 3. sept. ráno o 8 h. súčasnilo sa žiactvo na službách božích a takže i na slávnostnom „Veni Sancte,“ po ktorom boly prečítané a vysvetlené školské pravidlá. Riadne vyučovanie započalo sa dňa 4. sept.

Dňa 28. sept. zpomienka na 10. výročie rozvinutia práporu Českej Družiny v Kyjove. O význame udalosti prehovoril k žiactvu riaditeľ ústavu.

Dňa 28. okt. oslávené bolo šieste výročie založenia československého štátu: pri tejto príležitosti predniesol príležitostnú reč. prof. Jano Hollý. Žiactvo súčasnilo sa na tejto oslave príležitostnými básňami a zpevom. V konce slávností odzneli obe národné hymny.

Dňa 31. januára boly žiaci vydané polročné vysvedčenia.

Dňa 7. marca bolo oslávené 75. výročie narodenia nášho pána prezidenta. Po slávnostnej večeri povedanej prof. Jánom Filimpocherom, bolo žiactvo vyzvané, dať v tento pamätlný deň slávnotný sľub, prisno zachovávať predpisy abstinentného sväzu, čo ono i s veľkou ochotou splnilo. Pri tejto príležitosti boly rozdane žiactvu pamätlné sošity, obsahujúce životopis nášho p. prezidenta.

Dňa 4. mája oslávil ústav pamiatku 6. ročného odumretia nášho národného hrdinu a spoluzakladateľa republiky, dra M. R. Štefánika. Význam a život jeho vysvetlil žiactvu riaditeľ ústavu.

Úradné návštevy: dňa 2. okt. zavítal k nám odb. insp. telesnej výchovy p. Boh. Tesár. Bol prítomný pri cvičbe i sám prijal účasť.

Dňa 26. nov. navštívil náš ústav zem. insp. p. Juraj Nerád. Pobýval u nás dva dňa; previedol inspekciu všetkých reálnych predmetov, hospitoval vo všetkých triedach, prezrel všetky písomné práce; pričom sdeloval svoje poznámky i návrhy.

Dňa 4. mája navštívil náš ústav zem. insp. p. Ladislava Seitl, ktorý previedol inspekciu po dejepisu, zemepisu i po linqvistike. Prezeral všetky písomné práce, poľahujúce sa k týmto predmetom, pričom sdeloval svoje poznámky.

Zavítal v náš ústav dňa 6. mája odb. insp. kreslenia p. Jozef Vydra. Pobýval na hodinách, pričom dával návody a ukázky jednotlivým žiakom.

Inspekciu po náboženstve previedol Dr. Sylvester Jung, biskupský komisár dňa 18. júňa.

Dňa 13. júňa zadržal odbornú prednášku zo zdravotvedy miestny obv. lekár p. M. U. Dr. Karol Čihal. Prehovoril o tuberkulóze. Po prednáške boli všetci 14 roční žiaci a žiačky opatrení predochranným štepením proti sypanic.

Dňa 18. jan. a 1. júňa boly usporiadané divadelné večierky. Oba tieto večierky zariadila sl. prof. Maria Polóniová; ktorými jak ona, tak i žiaci získali si veľké uznanie u nášho obecnstva.

Vychádzky. Celodenný výlet v sprievode prof. sboru vedený bol na znievský zámok dňa 25. sept. Tento výlet podal príležitosť, oboznámiť sa

s riedkavými i zvláštnymi rastlinami. Pri tejto príležitosti predniesol dejepisné zvláštnosti tohoto zámku tunajší archidiakon farár p. Karol' Vojtušák.

Dňa 30. okt. prešlo žiactvo v sprievode prof. sboru celú romantickú dolinu až po nemeckú osadu Vrčko, kde sme obdivovali zachránivšiu sa starú patriachálnosť vo zvykoch a obyčajoch tejto nemeckej osady,

Dňa 16. a 17. mája prekonali turistickú cestu žiaci z Kláštora p. Zn. až do Bojníc. Profesori poznámili žiactvo dejepisnými zvláštnosťami tohoto hradu i zachránivšími sa až dosiaľ starožitnosťami.

Žiaci III. a IV. triedy podujali výlet do Vysokých Tatier 22—24. júna i obzreli si všetky zvláštne miestnosti: plesá menovite Štrbské, Poprádske, Hincove a L'adové; vodopády dlhé a obrovský vodopád niektoré jaskyne i kúpele Lomnice. Na tejto ceste obzreli si i poprádske múzeumy; zašli i v Ružomberok, kde si obzreli všetky tam nachodiace sa dielne a továrne. Výpravu viedli prof. Jano Hollý a Ján Filimpoche.

Dňa 26. júna žiactvo navštívilo valčiansku dolinu, kde sa nachodia minerálne pramene.

V zdravotnom ohľade sa môžeme pochváliť, že za celé trvanie nášho ústavu nebolo medzi žiactvom nijakej epidemickej a ľahkej choroby. Túto okolnosť možno pripísať nášemu, v zdravotnom ohľade, veľmi priaznivému okoliu.

Profesorský sbor účinkoval okrem nášho ústavu ešte i v druhých vzdelávajúcich spolkoch.

III. Sbiery učebných pomôcok.

Súc ponehaní samých na seba — bez všetkých dotáci, starali sme sa nadobúdať prostriedky na zakúpanie učebných pomôcok: divadelný mi predstaveniami a poučo — zábavnými večierkami.

Z tohoto dôchodku bolo venované na zakúpenie kníh pre žiacku knižnicu 1805 Kčsl. 40 hal. Táto knihovňa, počíta už dnes vyše 324 sväzkov. Profesorská knihovňa je pravda, ešte nedostatočná, no v najbližšom čase bude obohatená darom prof. Viktora Prónayho, ktorý daroval celú svoju, značne cennú knižnicu, nášmu gymnásiumu. No i teraz počíta 202 číslá.

Na dejepisné a zemepisné pomôcky bolo venované 2200 korún čsl.

Na zakúpenie na potrebnějších fyzických a chemických pomôcok bolo venované v tomto roku 4524 Kčsl. Toho roku rozmnožily sa tieto pomôcky o 12 nových predmetov v cene 1202'60 Kčsl. Spolu sbiery fyzické a chemické pozostávajú v tomto roku z „93“ čísiel.

Prírodopisné učebné pomôcky pozostávajú s nevel'kej sbierky zvierat; stenných obrazov, predstavujúcich: živočíchopis, rastlinopis. Jest i značná sbierka chrobákov, motýlov i nerastov.

Sbiery pre zemepis rozmnožily sa v minulom šk. roku o 4 nové číslá v cene 834 Kčsl.

Pre kreslenie byly nadobudnuté nové 2 príručky v cene 55 Kčsl.

Telocvičné sbiery byly rozmnožené novými šiestimi nástrojami.

IV. Podporovanie žiakov.

Spolok pre podporovanie chudobných žiakov sa ešte vždy nesostavil, no máme nádej, že sa v najbližšom čase sriadi. Niektorí čelnejší občania našej obce dávajú stravu každoročne, zdarma, niekoľkým biednym žiakom.

Ministerstvo školstva a nár. osvety poukázalo pod čis, 7284. pres. ai 1924. zo dňa 31. pros, 1924. na ošatenie a opatrenie obuvou našich biedných žiakov 270 korún čsl. za ktorý obnos zakúpené bolo 8 párov topánok.

Jako každý rok, tak i koncom tohoto šk. r. podaril miestny pán archidiakon farár kláštorový a cirkevný podpredseda patronátu nášho gymn. Karol' Vojtuššák 100 korún čsl. jako podporu dobrým a usilovným žiakom.

Pán Viktor Gömöry, bankový úradník v Bratislave prislal nám 1. márcu tristo korún na podporu biednych, no hodných žiakov, čo prof. sbor po jeho žiadosti i vyplnil.

Jakási veriaca prislala cestou r. k. farského úradu z Detrianskej Huti 12. júna 50 korún. jako podporu pre žiaka hotoviacieho sa ku kňazskému stavu. Vyplneno po jej žiadosti.

Tu mi vypadá milá povinnosť vysloviť úprimnú vďaka všetkým, ktorí náš ústav jakýmkoľvek spôsobom podporovali, prosiac pritom, aby svoju lásku a priazeň i v budúcnosti pre náš ústav zachovali.

Arnošt Polóni

správca ústavu.

V. Štatistický prehľad žiakov.

	T r i e d a				Spolu
	I.	II.	III.	IV.	
<u>1. Počet.</u>					
Koncom šk. r. 1933—24.	28	27	20	15	90
Na počiatku šk. r. 1923—25	32	17	21	23	93
Z tých po prijímacej zkuške prijali	27	1	2	—	30
tunajší postupujúci	—	13	17	16	46
tunajší opakujúci	3	3	—	3	9
cudzí postupujúci	—	—	—	1	1
cudzí opakujúci	2	—	1	3	6
Behom roku vystúpilo	1	—	2	2	5
Na konci šk. r. 1924—25	31	17	19	21	88
V tom je žiakov riadnych	29	12	17	18	76
V tom je žiačok riadnych	2	5	2	3	12
<u>2. Rodisko</u>					
Kláštor pod Znievom	2	5	1	5	13
Slovensko	26	12	16	13	67
Rusko	2	—	1	1	4
Amerika (Spoj štáty)	1	—	—	1	2
Maďarsko	—	—	1	—	1
Rakúsko	—	—	—	1	1
<u>3. Bydlisko</u>					
V mieste u rodičov	4	6	3	5	18
" na privátnom byte	17	6	13	15	51
V miestnom sirotinci	6	3	2	—	11
Dochádzajú	4	2	1	1	8
<u>4. Štátna príslušnosť.</u>					
Československá republika	31	17	19	21	88
<u>5. Reč materinská.</u>					
Slovenská	28	17	18	21	84
Maďarská	3	—	1	—	4
<u>6. Náboženstvo.</u>					
Rímsko-katolícké	28	17	19	19	83
Evangelické a. v.	3	—	—	2	5

VI. Menoslov žiakov.

Žiaci • označení sú výborne spôsobilí postúpiť do vyššej triedy.

I. trieda.

Štefan Brojo, Kysucké Nov. Mesto. *Fedor Duchoň, Kláštor p. Zn. Milan Duchoň, Kláštor p. Zn. Jozef Fusek, Žarnovica. Jozef Hlaváč, Veľká, Lihotka. Ján Hulá, Kláštor p. Zn. Štefan Jajcaj, Slov. Grób, Jozef Kočiš. Moč nad Dunajom. Ján Korček, Vyšnia Revúca. Rudolf Kováč, Rečnica. Rehor Králik, Čavoj. Jozef Krutek, Lazany pri Klášt. Štefan Kubasák, Zubrohlava. Jozef Lajoš, Moč n. D. Ján Lepóris, Slov. Pravno. Štefan Mendel, Dolný Kamenec. Okál Miloslav, Slovány. Desider Peľik, Sušany. Juraj Plica, Laclava. Anton Romaniak, Bedrogserdahel'. Cyril Rosa, Stred. Revúca. Ján Rosa, Stred Revúca. Ján Smolinský, Hóchštetno. Miloslav Stranka, Slovány. Valent Šinský, Dol. Naštice. Ladislav Šujan, Pečeňany. Augustín Toman, Jacovce. Vojtech Víchor, Parkan. Bedrich Zavorský, Šúrovce. Anna Júnasova Lazany pri Kl. Anna Mazancová, Kl. p. Zn.

Behom roku vystúpil: Juraj Okál zo Sloviau.

II. trieda.

Ignác Briška, Stará Lehota. Vojtech Dubrava, Kys. N. Mesto. Ondrej Fíby, Šašíln. Ondrej Frankovský, Zubrohlava. Eugen Gontko, Horné Hámry. Vlado Horička, Klášt. p. Zn. Jozef Horník Klášt. p. Zn. Peter Chovan, Slovány. Alfons Paulen, Malé Bedzany. Júl us Sitár, Ladce. Jozef Štofek, Kosorín. Ján Tarčák, Zubrohlava. Maria Dostálová, Kl. p. Zn. Anna Košinová, Lazany pri Kl. Viola Olejnková, Kl. p. Zn. Anna Ročiaková Kl. p. Zn. Maria Surová, Kl. p. Zn.

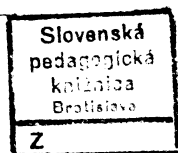
III. trieda.

Vendelin Bezák, Chynorany. Frant. Cibor, Mužla. František Hupmann, Ladce. Fridrich Hupmann, Ladce. Anton *Kalčok, Horné Hámry. Jozef Kyselý, Prešov. Peter Král', Hóchštetno. Ján Krlička, Horné Hámry. Juraj Kurilla, Stred. Revúca. Jozef Liday, Chynorany. Martin Piešťany, Sekule. Eugen Polák, Kyság Obišovce. Adolf Rusnák, Štub. Teplice. Ján Straka, Kl. p. Zn. Jozef Škarba, Oslany. Ján Štekláč, Lazany. Jozef Zimmermann, Horné Hámry. Anna Hulová, Kl. p. Zn. Maria Volková, Kl. p. Zn.

Behom roku vystúpili: Kornél Drost, Chrenovec. Ján Repka, Čavoj.

IV. trieda.

Juraj Antal, Slovány. Jozef Benca, Stupava. *Gejza Beník, Sušany. Edmund Fusek, Žarnovica. Ján Gašínc, Rudinská. Alfons Hano, Malé Bedzany. Štefan Hlavatý, Nesluša. František Chorvát, Stupava. Ignác Kardoš, Kl. p. Zn. Jozef Krištofovič, Nové Mesto n. V. Vlado Kužel' Kl. p. Zn.

Štefan Mäkký, Nesluša. Jozef Nosák, Beluša. Štefan P.
Ladislav Polčík, Zubrohlava. Ondrej Renčo, Kl. p. Zn. Ladislav Wágner,
Podkonice. Karol' Zajíc, Stupava. Maria Duchoňová, Kl. p. Zn. Helena
Halušková Kl. p. Zn. Anna Verešová Kl. p. Zn.

Behom roku vystúpili: Fraňo Kardoš, Kl. p. Zn. Maria Zvrškovecová, z
Klášt. p. Zn.

Náveštie pre školský rok 1925-26.

Zápis žiakov do všetkých tried a prijímacie zkúšky do I. triedy ko-
najú sa dňa 30. júna a 1. júla od 8—12. hod. predpol.

Po prázdninách koná sa zápis a prijímacia zkúška len výnimočne

Opravné a dodatočné zkúšky do vyšších tried konajú sa 1. sept.
1925. o 8 hod. predpol.

Dňa 2. sept. započne sa riadne vyučovanie.

